

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9361

Tarih : 03.12.2024

19890

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

2020 yılında yürürlüğe giren “Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik” kapsamında, ceza infaz sürelerini tamamlayan mahpusların tahliye edilmeleri, cezaevi idare ve gözlem kurullarının kararıyla ertelenmektedir. Türkiye genelinde bu uygulamadan etkilenen hükümlü sayısının 8 bin 521 olduğu ifade edilmiştir. Bu durum, mahpusların cezalarını tamamlamış olmalarına rağmen, keyfi ve şeffaf olmayan gerekçelerle özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı iddialarını gündeme getirmektedir.

Bu bağlamda, 2010 yılında “örgüt yöneticisi” suçlamasıyla 16 yıl hapis cezasına çarptırılan Sami Geylani'nin durumu dikkat çekmektedir. Geylani, 2022 yılında ceza infaz süresini tamamlamış olmasına rağmen, Çorum L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen karar doğrultusunda tahliye edilmemiş ve tahliye süreci iki yıldır ertelenmektedir.

Geylani'nin cezaevindeki koşulları da ciddi endişe yaratmaktadır. Kendisi defalarca sürgün edilerek farklı cezaevlerine sevk edilmiş, son olarak 2022 yılında Çorum L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na yerleştirilmiş ve burada tek kişilik hücrede tutulmaktadır. Hücredeki fiziksel koşulların, özellikle soğuk hava şartlarında yaşam kalitesini olumsuz etkilediği, kaloriferlerin yanmaması nedeniyle hücrenin soğuk olduğu, nefes alma zorluğu yaşandığı ve bu durumun hem fiziksel hem de psikolojik sağlığını tehdit etmektedir.

Mahpusların tahliye süreçlerinin keyfi olarak ertelenmesi, hem adaletin sağlanması hem de hukuk devleti ilkesi açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Ayrıca, cezaevi koşullarının mahpusların insan onuruna yakışır şekilde düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Bu çerçevede, Sami Geylani örneğinde olduğu gibi tahliye edilmeyen mahpusların durumu, hem bireysel özgürlüklerin ihlali hem de cezaevi idare ve gözlem kurullarının yetki sınırlarının aşılması yönünden kamu vicdanını yaralamaktadır. Adalet Bakanlığı'nın konuyla ilgili kamuoyuna açıklama yapması, cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri iddialarını soruşturması ve adil yargılanma hakkının tesisine yönelik politikaları yeniden değerlendirmesi elzemdir.

Bu bağlamda:

1. 2020 yılında yürürlüğe giren "Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik" çerçevesinde, infazını tamamlamış hükümlülerin tahliyelerinin ertelenmesine ilişkin hangi kriterler ve gerekçeler temel alınmaktadır?
2. İdare ve Gözlem Kurulları tarafından verilen tahliye erteleme kararlarının hukuki denetimi nasıl yapılmaktadır? Bu kararların keyfiliğini önlemek için hangi mekanizmalar uygulanmaktadır?
3. Sami Geylani'nin tahliyesinin ertelenmesine yol açan İdare ve Gözlem Kurulu kararının gerekçesi nedir? Bu kararın dayandığı somut delil ve kriterler kamuoyuna açıklanacak mıdır?
4. Tek kişilik hücrelerde tutulan mahpusların fiziksel ve psikolojik sağlıklarının korunması için ne tür önlemler alınmaktadır?
5. Sürekli sürgün politikalarına maruz kalan mahpusların ailelerinin yaşadığı zorluklar göz önünde bulundurularak, mahpusların ailelerine yakın cezaevlerine yerleştirilmesi konusunda bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
6. Sami Geylani'nin tahliye sürecinin hızlandırılması ve cezaevindeki koşullarının iyileştirilmesi için Bakanlığınız ne tür bir girişimde bulunacaktır?